

ОСНОВНІ ЗАСОБИ В СИСТЕМІ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

***БІЛОУСЬКО Н.А.,* АСПІРАНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА***

При здійсненні аграрної реформи в Україні, важливими складовими якої є реформування земельних і майнових відносин та форм господарювання, особливе місце належить питанням матеріально-технічного забезпечення агропромислового виробництва та організації використання технічних засобів сільськогосподарськими товаровиробниками всіх форм власності.

Матеріально-технічне забезпечення, як життєво важлива сфера сільського господарства, завжди перебувало у центрі уваги держави. Багатолітня практика свідчить, що з допомогою добре налагодженого матеріально-технічного забезпечення системи АПК відбувається інтенсифікація та підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, зменшується собівартість продукції, підвищуються врожаї.

В порівнянні з 1990 р. технічне забезпечення сільськогосподарського виробництва України скоротилося на 40-60%. У галузі до технологічної потреби не вистачає близько 130 тис. тракторів, 40 тис. зернових та 14 тис. кормозбиральних комбайнів, 80 тис. ґрунтообробних і посівних машин. При цьому, 60-90% техніки, що залишилася в експлуатації, відпрацювала один чи два амортизаційні терміни. Платоспроможність внутрішнього ринку техніки знаходиться на досить низькому рівні і при наявності попиту на матеріально-технічні ресурси рівень їх закупівлі майже не зростає.

У своїй діяльності підприємства АПК використовують різноманітні матеріально-технічні ресурси (сировину, матеріали, паливо, енергію, комплектуючі вироби тощо). Вони в процесі виробництва перетворюються на продукцію (послуги) і підлягають постійному поповненню. Для цього організується матеріально-технічне забезпечення, яке включає: визначення потреби в матеріально-технічних ресурсах, пошук і купівлю ресурсів, організацію

** Науковий керівник – Шелудько Р.М., к.е.н., доцент*

доставки, зберігання й видачі окремим споживачам на підприємстві. Постачання матеріально - технічних ресурсів має бути своєчасним, комплексним і з мінімальними витратами.

Трансформація виробничих відносин, зміна організаційно-правових форм і характеру взаємозв'язків господарюючих суб'єктів в економічній системі є головними детермінантами процесу відтворення основних засобів, як базової ланки матеріально-технічного забезпечення підприємств АПК.

Білоусько Я.К. підкреслює, що до того часу як наша держава стала незалежною, "був монополізований ринок сільськогосподарської техніки - закритість його для зарубіжної техніки, жорстке фондування, командно-адміністративне управління, директивне ціноутворення, відсутність конкуренції, державне фінансування і кредитування та панування державної форми власності „забезпечили" відставання вітчизняного сільськогосподарського машинобудування від аналогічних галузей високорозвинутих країн [1 с.85].

Скорочення обсягів валової продукції сільського господарства, зменшення посівних площ, падіння врожайності сільськогосподарських культур і продуктивність тварин зумовлені, в тому числі, недоліками у формуванні ринку матеріально-технічних ресурсів, неефективним використанням ресурсного потенціалу агропромислового комплексу [2 с.57].

Характерною ознакою матеріально-технічного забезпечення є те, що в системі всіх матеріальних елементів вирішальне значення належить засобам промислового виготовлення – тракторам, комбайнам, автомобілям, електродвигунам та ін. Це, в свою чергу, свідчить про зростання ролі в зміцненні матеріально-технічної бази сільського господарства тих галузей промисловості, які входять до системи АПК і призначені (забезпеч)увати аграрний сектор машинами, добривами, гербіцидами та іншими засобами.

Сьогодні в Україні все більшого розвитку набуває організація вторинного ринку техніки, для належного рівня розвитку якого необхідне державне втручання.

Останнє, в першу чергу, полягає у захисті сільськогосподарського товаровиробника від придбання на ринку недоброякісних уживаних машин. Слід прийняти нормативно-правові акти, які дозволять створити правову базу для повторного використання сільськогосподарської техніки, організації купівлі-

продажу, відновлення і реалізації частково зношених машин, а також розробити державку політику, що сприяє розвитку системи відновлення і реалізації уживаної техніки, вузлів, агрегатів та запасних частин.

На сьогодні Україна з експортера перетворюється в імпортера сільськогосподарської техніки, купуючи продукцію таких провідних іноземних фірм, як: Claas, John Deere, Case, New Holland та „Ростсільмаш”. Разом з тим, вона втрачає ринки збуту продукції сільськогосподарського машинобудування. [3 с. 12], Питома вага імпоротної техніки досягла в 2008 році 74 %.

Не можна не погоджуватися з тим, що „... маючи власне виробництво, аграрії дотують імпордне, купуючи зарубіжні машини, що, зрозуміло, є нищівним для нашої промисловості. Та не було б так сумно, якби селяни купували нову імпортну техніку, а не вживану. А старе, як відомо, довго не служить. За даними Держмитслужби, у 2000 році в Україну ввезено сільгосптехніки на сум} / понад 140 млн. дол., у 2007-му - майже на 1,3 млрд, а у 2008 році - на 2,5 млрд. дол. Та якщо у 2000 році вітчизняні аграрії купили за кордоном, переважно у Польщі, Німеччині, США і Росії, лише 279 зернозбиральних комбайнів, то позаторік - 1335 на 157 млн. дол., торік - 3567 на 347 млн. При цьому комбайни, що були у використанні, в основному завозять із Польщі за відпрацьованими схемами і за заниженими цінами - у середньому на 13,4 тис. дол. за одиницю замість 150-250 тис. дол.”[4].

Основні проблеми ефективності використання основних засобів полягають у тому, що потенціал екстенсивних факторів підвищення ефективності використання основних засобів вже вичерпано, плюс низькі темпи оновлення основних засобів обумовлені нестачею у суб'єкта господарювання власних фінансових ресурсів та високою вартістю будівельної техніки. В основному кожне друге підприємство, що функціонує в Україні здійснює свою господарську діяльність за участю основних засобів, що уже зношені, а це відповідно впливає на ефективність роботи, продуктивність праці, фондівдачу та багато інших факторів [5 с.68].

Ведення конкурентоспроможного виробництва продукції сільського господарства України потребує відповідного забезпечення інвестиційними ресурсами. Вирішення цього питання сприятиме створенню сучасної матеріально-технічної бази галузі, ефективному здійсненню соціальних перетворень на селі та підвищенню продуктивності аграрного виробництва.

Література.

1. Більусько Я.К. Тенденції розвитку вітчизняного сільськогосподарського машинобудування // Економіка АПК. - №7.-2010.-с.84-90.
2. Блоха А.В. Поліпшення забезпечення матеріально - технічними ресурсами аграрного виробництва // Економіка АПК. - 2009. - №2 - с. 56 - 60.
3. Клімова І. Інституції у регулюванні експорту сільськогосподарської продукції // Агроінком. - 2008. - № 4. - с. 12.
4. Малоласткова О. Комбайни ... на голодному пайку / Оксана Малоласткова. // Урядовий кур'єр. - 2009. - № 86 (3992). - 19 трав. – с. 7.
5. Пашинок Л.О. Джерела фінансування оновлення основних фондів та напрями їх вдосконалення // Формування ринкових відносин в Україні. - 2005, № 9. - С. 27-31.с. 67-98.

ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

***БІЛЕЦЬКА К.Ю., ГУБАРЄВА М.В.,* СТУДЕНТИ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Сільське господарство є, безумовно, однією з найперспективніших галузей економіки України, але для свого успішного функціонування потребує зваженої та збалансованої підтримки держави. Підприємствам АПК для покращення власної матеріально-технічної бази та поповнення оборотних коштів потрібні кредитні ресурси, забезпечити які може банківський сектор.

Питання складного становища, подальший процес розвитку та джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств є однією з найважливіших умов їх ефективного функціонування. Огляд наукових праць вчених-економістів свідчить про те, що проблемам пошуку джерел фінансування значну увагу приділяють В.К. Збарський, В. П. Горьовий, Г.М. Калетнік, Н.В. Пришляк, та багато інших вітчизняних науковців.

Метою статті є шляхи поліпшення державної фінансової підтримки сільського господарства.

Об'єктом дослідження є механізм підтримки сільського господарства як фактор сприяння створенню рівно сприятливих макроекономічних умов його відтворення у конкурентному ринковому середовищі.

* Науковий керівник – Поливана Л.А., ст. викладач